

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Pastorietuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Pastorietuin

Titel:	Pastorietuin
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Aarschot
Deelgemeente:	Langdorp
Bron:	Schepping: 2014-04-02 Bijwerken: 2018-03-05 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134451
Coördinaten:	Breedte: 4.87021188912 Lengte: 50.9929241162

Primaire tekst

Pastorietuin van 46 are, aangelegd bij de in 1791 gebouwde pastorie; sporen van oorspronkelijke beplanting (monumentale zomereik, haagbeukenhaag...).

De dorpskern van Langdorp ligt aan de voet van de Bosberg, aan de steile noordrand van de Demervallei, en is één van de aantrekkelijkste sites van de regio. Vanaf de kerk, die te midden van het ommuurde kerkhof ligt en een geheel vormt met de aangrenzende pastorie, wordt een onbelemmerd uitzicht geboden over de circa 1 km brede, ongerepte vallei. Langdorp vormde oorspronkelijk een geheel met Weerde, dat 1,5 km stroomopwaarts aan de overkant van de Demer lag (nabij het kasteel van Schoonhoven) en dat in de loop van de 17de eeuw om onbekende redenen ontvolkte. De Sint-Lambertuskerk van Weerde, die als de moederkerk van Langdorp werd beschouwd, werd gesloopt rond 1680. De fusie van Weerde met Langdorp in 1357 was mogelijk de aanleiding tot het verbouwen of heropbouwen van de kerk van Langdorp; voor de zware ijzerzandstenen toren wordt algemeen een 14de-eeuwse datering voorgesteld. Tijdens de ingrijpende bouwcampagne van 1776-1777 verdween het transept en werden de beuken verbreed en onder één dakkap verenigd.

De bouw van de huidige pastorie aan de rand een omhaagd perceel akkerland ten westen van de kerk sloot wellicht aan bij deze bouwcampagne. De pastorie, die de datum 1791 draagt in een gevelsteen, is opgevat als een dubbelhuis met twee bouwlagen van vijf traveeën. Het huidige voortuintje met een gekasseid toegangspad, afgesloten van de straat door een lage, getrapte uitgewerkte muur, vervangt een poortgebouw en een koetshuis dat op de kaart van P.C. Popp (1860) nog zichtbaar is. De achtertuin omvat de Primitieve percelen 280 en 281, een L-vormig blok, dat de kerk en het kerkhof gedeeltelijk omsluit.

In de huidige tuin, waarvan 20 are werd opgeofferd voor de bouw van een jeugdheem en een feestzaal, komen verschillende relictten van de oorspronkelijke beplanting voor. Het meest opvallend is de monumentale zomereik (*Quercus robur*) met 352 cm stamomtrek, die deel uitmaakt van de beplanting aan de zuidrand van de tuin, nabij de Demer. In deze rand komen ook restanten voor van een oude haagbeukenhaag (*Carpinus betulus*). Langs de zuidelijke oever van de langwerpige vijver, die de kern vormt van het 'lustgedeelte', staat een laag vertakte kleinbladige linde (*Tilia cordata*) met spectaculair in elkaar gegroeide stammen. Ook een gedeelte van de oude randbeplanting langs de Oude Amerstraat, nu op het terrein van het jeugdheem, is nog aanwezig: twee zomereiken met restanten van een oude buxushaag (*Buxus sempervirens*). De bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') die van ver het silhouet van de tuin bepalen, werden gezien hun stamomtrekken (circa 300 cm) vermoedelijk rond 1900 aangeplant.

Merkwaaardige bomen (opname 30 augustus 2001)

Het cijfer in vet geeft de stamomtrek in centimeter weer. De omtrek wordt standaard gemeten op 150cm hoogte.

- 1. Zomereik (*Quercus robur*) **352**
- 2. kleinbladige linde (*Tilia cordata*) **149** (gemeten op 130 cm hoogte), **157**

Auteur: Deneef, Roger

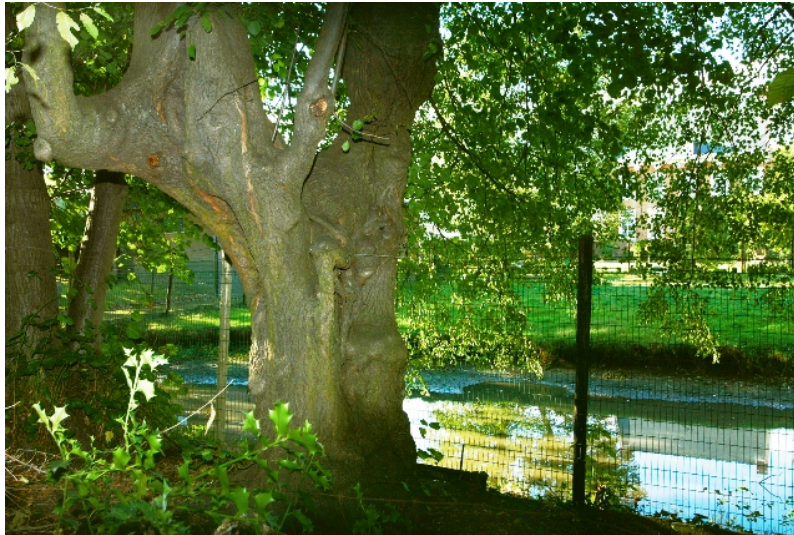
Auteur: Paesmans, Greta

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2007

Titel Text: Tuin van de pastorie van de Sint-Pieterskerk

Grafische documenten

Sculpturale kleinbladige linde in de pastorietuin van Langdorp (Vandevorst, Kris, 24-09-2003, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kaart van de baronie Aarschot door J.B. Joris (1775).

Kabinetkaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

MINNEN B., *Het hertogdom Aarschot onder Karel van Croÿ (1595-1612), kadasters en gezichten*, Gemeentekrediet van België, 1993, p. 106-109.

GENICOT L.F., VAN AERSCHOT S., DE CROMBRUGGHE A., SANSEN H. & VANHOVE J. 1971: *Inventaris van het cultuurbezit in Vlaanderen, Architectuur, Provincie Brabant, Arrondissement Leuven, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 1*, Luik, p. 207.

BOS K., *The Saint Peter's church of Langdorp, Brabant. An example of early gothic church architecture in the valley of the river Demer; a historical and architectural outline with an indepth study of its typical building material: the ferruginous sandstone of northern Belgium*, Leuven, K.U.L., eindwerk Lemaire-instituut, 1989.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/328>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/33076>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/41459>

Beknopte karakterisering

Datering: vierde kwart 18de eeuw, vierde kwart 19de eeuw, vóór WO I

Typologie: afsluitingshagen, omheiningsmuren, pastorietuinen, pastorieën, tuin- en parkbeplantingen